

Dweud eich dweud

Mae'r Comisiwn Annibynnol ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru yn estyn gwahoddiad i chi ymuno â sgwrs genedlaethol ynglŷn â'r ffordd y caiff Cymru ei rhedeg.

Tasg y Comisiwn

Rydym yn gorff annibynnol sydd â'r dasg o ystyried opsiynau am sut y gallai Cymru gael ei llywodraethu yn y dyfodol.

Gofynnwyd inni edrych ar sut y gallai Cymru gael ei rhedeg yn wahanol, tra'n parhau i fod yn rhan annatod o'r Deyrnas Unedig. Gofynnwyd i ni hefyd ystyried opsiynau eraill i gryfhau democratiaeth Cymru, tu fewn a thu allan i'r Deyrnas Unedig.

Mae ein tasg yn cynnwys edrych ar y trefniadau presennol, pwy sydd â'r pŵer dros beth, y rheolau cyfredol ar sut caiff Cymru ei rhedeg, ac os mai dyma'r ffordd gorau o drefnu pethau, gan gynnwys:

- ? pwy sy'n gwneud y penderfyniadau gwleidyddol sy'n effeithio ar bobl Cymru, a sut y caiff y penderfyniadau hynny eu gwneud:
- ? ar ba agweddau o'n bywyd cenedlaethol y dylai Cymru lunio rheolau a gwneud penderfyniadau drosti hi ei hun?

Rydym yn awyddus i glywed gan gynifer â phosibl o bobl, o bob rhan o gymdeithas a phob cymuned ynglŷn â'r hyn sy'n bwysig i chi, a'ch gobeithion am ddyfodol Cymru.

Sgwrs a'r genedl

Dyma eich cyfle i ddweud wrthym beth sy'n gweithio'n dda ar hyn o bryd o ran sut mae Cymru yn cael ei llywodraethu, a beth sydd angen newid.

Dyma gam cyntaf y sgwrs â'r genedl, a fydd yn parhau dros y misoedd i ddod, pan fyddwn yn siarad â phobl o bob cwr o Gymru.

Isod, rydym wedi awgrymu sawl cwestiwn eang i'ch helpu i ymateb. **Ond mae rhwydd hant i chi grybwyll unrhyw fater arall sy'n bwysig i chi ac y gallai fod yn berthnasol i'n gwaith.**

Dyma eich cyfle i helpu i lunio'n gwaith ni. Mae'n hollbwysig bod eich llais yn cael ei glywed a'ch barn yn cael ei adlewyrchu yn ein hadroddiad ar ddiwedd 2023.

Gadewch i ni wybod beth sy'n bwysig i chi yn y sgwrs genedlaethol hon: pa faterion dylem ni eu hystyried?

Cwestiynau i'ch helpu i ymateb

1. Beth sy'n bwysig i chi o ran sut y caiff Cymru ei rhedeg?
2. Yn eich barn chi, beth ddylai blaenoriaethau y Comisiwn fod?
3. Wrth ystyried sut y caiff Cymru ei llywodraethu, gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU, beth yw cryfderau'r drefn bresennol, pa agweddau sy'n fwyaf gwerthfawr i chi ac yr hoffech eu hamddiffyn? A allwch roi enghreifftiau?
4. A oes unrhyw broblemau gyda'r drefn bresennol? Os oes, sut y gellid mynd i'r afael â nhw? Rhwch enghreifftiau os gwelwch yn dda.
5. Wrth ystyried Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth leol yng Nghymru (eich cyngor lleol), beth yw eich barn ynglŷn â'r cydbwysedd pŵer a chyfrifoldeb rhwng y tri math o lywodraeth – a yw'n iawn ar y cyfan, neu a ddylai newid, ac os felly, sut? E.e. pwy ddylai gael mwy o bŵer, neu lai?
6. Fel gwlad ac uned wleidyddol benodol, sut ddylai Cymru gael ei llywodraethu yn y dyfodol? A ddylem:
 - ? **cadw'r trefniadau presennol yn fras**, lle caiff Cymru ei llywodraethu fel rhan o'r DU, â Senedd San Steffan yn dirprwyo rhai cyfrifoldebau i'r Senedd a Llywodraeth Cymru, â'r cyfrifoldebau hynny wedi'u haddasu fel yn cwestiwn 5; **NEU**
 - ? **symud tuag at fwy o ymreolaeth** i Gymru benderfynu drosti hi ei hun o fewn Deyrnas Unedig mwy ffederal, gyda'r mwyafrif o faterion i'w penderfynu gan Senedd Cymru a Llywodraeth Cymru, a Senedd San Steffan yn gwneud penderfyniadau ar faterion ledled y DU ar ran Cymru (a gweddill y DU)? **NEU**
 - ? **symud tuag at ymreolaeth lawn i Gymru** lywodraethu ei hun yn annibynnol o'r DU? **NEU**
 - ? mynd ar **drywydd unrhyw fodel llywodraethu arall** yr hoffech ei gynnig?
 - ? ochr yn ochr ag unrhyw un o'r opsiynau hyn, a **ddylai cyngorau lleol gael mwy o bwerau** a thrwy hynny ddod â'r broses o wneud penderfyniadau yn nes at bobl Cymru? Os felly, rhwch enghreifftiau os gwelwch yn dda.
7. Drwyddi draw, beth sy'n fwyaf pwysig i chi am sut y dylid llywodraethu Cymru yn y dyfodol? A oes unrhyw beth arall yr hoffech ddweud wrthym?

Wrth ymateb i'r cwestiynau hyn, byddem yn croesawu eich barn ar sut y gallai'r ffurfiau llywodraethu presennol, ac unrhyw gynigion i newid ffurfiau llywodraethu yn y dyfodol, effeithio ar y Gymraeg.

Sut bydd eich barn yn gwneud gwahaniaeth

Bydd y sylwadau a dderbyniwn yn ystod y cyfnod cyntaf hwn o ymgysylltu yn llunio ein cynllun gwaith, ac yn cyfrannu at y canfyddiadau a'r argymhellion a gyflwynwn yn ein hadroddiad interim a'n hadroddiad terfynol.

Amserlen

Mae'r Comisiwn yn awyddus i gynnal sgwrs barhaus â dinasyddion a chyfranddalwyr a byddwn yn derbyn sylwadau tan ddiwedd haf 2023.

Ond rydym am i'ch mewnbwn helpu i lunio ein cynllun gwaith, felly ymatebwch cyn gynted â phosibl os gwelwch yn dda. Rhowch eich cyfraniad erbyn 31 Rhagfyr 2022. Anfonwch eich cyfraniadau i: Comisiwnycyfansoddiad@llyw.cymru.

Os ydych yn bwriadu danfon sylwadau fel corff neu grŵp, byddai o gymorth pe baech yn rhoi gwybod pa bryd y byddwch yn bwriadu ymateb.

Mae croeso i chi ymateb ar ffurf ysgrifenedig, fideo neu sain.

Dilynwch ni trwy gyfryngau cymdeithasol i ddarganfod mwy.

Facebook [@Comisiwn](#)

Twitter [@Comisiwn](#)

Instagram [@Comisiwn](#)

Y Comisiwn Annibynnol ar
Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru
The Independent Commission on
the Constitutional Future of Wales